

สัมภาษณ์พี่ต้นแบบ

เรื่อง ต้นแบบด้านเกษตรเชิงท่องเที่ยว

๑. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

นายวิทยา นาระตะ อยู่บ้านเลขที่ ๑๐๓/๕ หมู่ที่ ๕
บ้านบ่อแก้ว ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

เป็นบุตร นายอินแก้ว นางศรีพรรณ นาระตะ มีพี่น้องร่วมบิดา - มารดา เดียวกัน ๔ คน เกิดเมื่อ
วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๐๘ ปัจจุบันอายุ ๔๘ ปี ได้สมรสกับ นางเอี่ยมเดือน นาระตะ จำนวนบุตร ๒ คน

การศึกษา

ปริญญาตรี คณะส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ สาขาการผลิตพืช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิสัยทัศน์

เราต้องขยันและมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ไม่เปรียบเสมือนกบที่อยู่ในกะลา เพื่อที่จะก้าวไปข้างหน้าต้อง
เปิดรับความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาด้วย อาจเป็นความรู้ที่เราอยู่บ้าง เราก็ต้องมาศึกษา และเป็นผู้สังเกตด้วย เปรียบเสมือน
เป็นนักวิจัยในงานนั้น ๆ ไปในตัว ซึ่งจะเป็นหนทางของความสำเร็จในชีวิต

แนวคิดในการทำงาน

๑. การตั้งใจในการประกอบอาชีพของตนเอง ด้วยความเสียสละ และรักในอาชีพตนเอง
๒. การยอมรับสิ่งใหม่ ๆ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง
๓. รู้จักการประสานงานและให้ความร่วมมือในการทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ
๔. ต้องตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ สร้างคนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ผลงานและเกียรติประวัติ

๑. ปลูกสตอเบอร์รี่ ๔ สายพันธุ์ในพื้นที่ทั้งหมด ๓๐.๕ ไร่ โดยทำภายใต้ระบบการจัดการคุณภาพ
เกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) ในนามบุคคลธรรมดา ซึ่งได้รับรหัสการรับรอง กษ ๐๓-๐๒-๓๗๔๖-
๒๕๗๒-๑๓๒ และมีการรักษามาตรฐานในการผลิตอย่างต่อเนื่อง
๒. ได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาการพัฒนาที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมระดับชาติ

๒. บทนำ

๒.๑ การประกอบอาชีพแต่ดั้งเดิม

นายวิทยา นาระตะ ได้เริ่มปลูกสตอเบอร์รี่ในสวนดอยแก้ว ปี พ.ศ.๒๕๓๘ บนพื้นที่ ๓๐.๕ ไร่ สภาพพื้นที่เป็นเนินเขาทำการปลูกสตอเบอร์รี่แบบขั้นบันได ปลูกองุ่นไร่เมล็ดบนโรงเรือนสตอเบอร์รี่ และปลูกเสาวรส ควบคู่ โดยเอาหลักวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่รวมทั้งความรู้ที่เรียนมาผสมผสานกับประสบการณ์ที่ผ่านมา ตลอดจนการสังเกตและเก็บข้อมูลต่างๆ นำมาปฏิบัติจนประสบความสำเร็จด้านอาชีพการทำสวนสตอเบอร์รี่ตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และได้ขยายพื้นที่ในการปลูกเพิ่ม ตลอดจนปรับเปลี่ยนวิธีการปลูกและขยายต้นกล้าเพื่อผลผลิตที่ได้คุณภาพมีการแปรรูปผลผลิตสตอเบอร์รี่ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพ ปัจจุบันมีการเพาะปลูกสตอเบอร์รี่ทั้งหมด ๔ สายพันธุ์ ได้แก่

๑. พันธุ์ ๘๐ เป็นพันธุ์ที่มีรสชาติหวาน หอม ขนาด ผลใหญ่ รูปทรงหัวใจ เนื้อแน่น ทนต่อโรคแอนแทรกโนส ผิวบาง ไม่ทนต่อการขนส่ง

๒. พันธุ์ ๓๒๙ เป็นพันธุ์ที่มีรสชาติ กรอบ หวาน อมเปรี้ยว ขนาดผลใหญ่ ราคาปานกลาง เก็บไว้ได้นาน ทนต่อการขนส่ง ผลสุกจัดเหมาะกับการแปรรูป

๓. พันธุ์ ๒๐ เป็นพันธุ์ที่มีคุณสมบัติคล้ายกับพันธุ์ ๓๒๙ ทั้ง ๓ พันธุ์ได้ผลผลิตโดยเฉลี่ยประมาณ ๒,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๔. พันธุ์พระราชทาน ๖๐ มีรสชาติหอมหวานขนาดผลใหญ่ ทนทานต่อโรคและแมลงได้ดี ปัจจุบันมีการนำสายพันธุ์จากต่างประเทศเพื่อนำมาคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์จาก ๙ ประเทศ

๒.๒ ปัญหาที่สวนดอยแก้วได้รับก่อนที่จะมีแก้ไข

๑. ในปี ๒๕๕๔ เกิดปัญหาสตอร์เบอร์สีน้ำตาล
๒. การขนส่งลำบากส่งผลให้เกิดความเสียหาย ผลสตอร์เบอร์ซ้ำ มีตำหนิ
๓. ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี
๔. เกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง
๕. การระบาดของโรคในสตอร์เบอร์

๒.๓ การพัฒนาสัมมาชีพต่อยอดหลังเรียนรู้เพิ่มเติมจากโครงการ

จากการอบรมและศึกษาดูงานโครงการพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่และพนักงาน สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา ,จังหวัดระยอง,จังหวัดจันทบุรี โดยสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่และบุคลากรของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล การวางแผนยุทธศาสตร์องค์กรและการบริหารที่ดี และได้นำเอาตัวอย่างหลักการของเกษตรกรไทยใหม่และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรที่เป็นรูปธรรม นำไปสู่ความพออยู่พอกินมีความมั่นคงของเกษตรกรมาวางแผนในการพัฒนาการเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่ โดยเข้ารับฟังการบรรยายและศึกษาดูงาน ณ บ้านจำรุง ตั้งอยู่หมู่ ที่ ๗ ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้วยสภาพความเป็นอยู่ในชุมชน เน้นการพึ่งพาตนเอง จนเป็นที่ยอมรับและเป็นตัวอย่างที่ดี มีผู้มาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดทั้งปี หมู่บ้านจำรุง ส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้าน ได้นำผักพื้นบ้านมาเป็นอาหารต้อนรับคณะศึกษาดูงาน รับประทาน อาทิ ดอกอัญชัน ยอดมะระขมิ้นชัน ชะอม ใบชะพลู ใบบัวบก ยอดเสม็ดแดง ฯลฯ และกะปิบ้านจำรุง มาใช้ประกอบเป็นเมนูน้ำพริกกระปิผักพื้นบ้าน เป็นเมนูอาหารหลักที่ทุกคนศึกษาดูงานจะต้องได้รับประทาน จนกระทั่งได้เป็นสัญลักษณ์ของชุมชน ที่นักท่องเที่ยวรู้จักและคุ้นเคย กลุ่มผู้สูงอายุบ้านจำรุงเป็นตัวอย่างของการรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์คุณภาพมากมาย อาทิ ปลูกผักพื้นบ้านส่งกลุ่มแม่บ้าน นอกจากนี้มีการส่งเสริมให้จัดบ้านเรือนในชุมชนที่มีความพร้อมรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มบ้านพักชุมชนให้บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ ให้กับผู้ศึกษาดูงาน นักท่องเที่ยว ผู้สนใจในวิถีชีวิตที่เน้นการพึ่งพาตนเอง ได้มาสัมผัสและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเมื่อทำกิจกรรมครบตามที่กล่าวมา จะได้รับบุคลิกบัตรแสดงว่าได้จบหลักสูตรมหาวิทยาลัยบ้านนอก กิจกรรมทั้งหมดที่กล่าวมา คือศึกษาดูงาน ๑ วัน ๑ คืน ทางหมู่บ้านคิดค่าใช้จ่ายรายละ ๘๐๐ บาทต่อคนจึงทำให้ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการจัดการและได้รับผลตอบแทนทุกกลุ่ม ทั้งนี้การบริหารจัดการชุมชน โดยมีแกนนำที่มีศักยภาพ สามารถพัฒนาสังคมชุมชนที่พร้อมต่อการเรียนรู้ จึงเป็นอีกหนึ่งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่น่าชื่นชมอย่างยิ่ง จากการศึกษาเรียนรู้ และพบเจอกับผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ทำให้นายวิทยา นาระตะ สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ เขตอำเภอสะเมิง ได้นำข้อมูลและสิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากการศึกษาดูงานครั้งนี้มาปรับปรุงและต่อยอดสวนดอยแก้วให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านเกษตรเชิงท่องเที่ยว และเป็นที่น่าสนใจและเป็นแหล่งศึกษาดูงานที่ครบวงจรอีกแห่งหนึ่งในเชียงใหม่

๓. ปัจจัยที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบสัมมาชีพให้ประสบผลสำเร็จ

๑. การที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จนั้นอันดับแรกต้องมาจากใจรักที่จะทำงานในสิ่งนั้น
๒. การพัฒนาองค์ความรู้แบบต่อเนื่อง จากการเรียนรู้ใหม่ทางอินเทอร์เน็ต สื่อต่างๆ ส่วนหน่วยงานราชการ รวมถึงกระบวนการแรกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละเวที ที่มีการอบรมหรือบรรยาย เสวนา สัมมนา ศึกษาดูงานในที่ต่างๆ
๓. สถานที่ สภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการปรับปรุงดินอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะการวิเคราะห์ดิน
๔. แหล่งน้ำต้องเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค
๕. แรงงานที่เพียงพอต่อการทำงานต่างๆ
๖. เทคโนโลยีและเครื่องทุ่นแรง

๔. การปฏิบัติตามระบบการผลิต

๑. การจัดสุลักษณะสวน

พื้นที่ปลูก เป็นเนินเขาลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนเหนียว การระบายน้ำไม่ค่อยดี การจัดพื้นที่มีการปรับพื้นที่ปลูกแบบขั้นบันไดและจัดทำแปลงแบบยกทรง และปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

แหล่งน้ำ ใช้น้ำจากสระบ่อขุด จำนวน ๔ บ่อ สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้เพียงพอตลอดปี ให้น้ำภายในแปลง โดยใช้ระบบน้ำหยด

การใช้และการเก็บรักษาวัตถุดิบทางการเกษตร มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการ เพื่อแก้ปัญหาเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายนอก ทำให้โรคและแมลงศัตรูพืชลดปริมาณ ไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี

ความปลอดภัยและการกำจัดของเสียและวัสดุเหลือใช้ มีการดูแลความปลอดภัยภายในสวน เป็นอย่างดี ใช้แรงงานคนและเครื่องตัดหญ้าเป็นอุปกรณ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช จึงทำให้สภาพสวนสะอาด มีความปลอดภัย ผลผลิตที่มีตำหนิหรือขนาดไม่ได้คุณภาพนำไปแปรรูปเป็นแยมสตรอเบอร์รี่ไวน์สตรอเบอร์รี่ น้ำสตรอเบอร์รี่พร้อมดื่ม และสุรากลั่น

๒. การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร

มีสถานที่จัดเก็บที่เหมาะสม หลังการใช้งานทุกครั้งมีการล้างทำความสะอาด และตรวจซ่อมบำรุง เพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา มีการอบรมให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติงาน

๓. การจัดการปัจจัยการผลิต

จัดเก็บปัจจัยการผลิตในโรงเรือน เพื่อใช้งานในสวนและในกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกภายใน ชุมชนมีระบบควบคุมการเบิกจ่าย มีการบันทึกข้อมูลการใช้ปัจจัยการผลิตและแหล่งที่มา รายละเอียดต้นทุนการผลิตที่ใช้ในสวน

๔. การปฏิบัติและควบคุมการผลิต

มีการจัดการกระบวนการผลิตตามขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตมีการตัดแต่งใบและผลเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีมีการใช้น้ำหมักที่ผลิตขึ้นจากน้ำหมักมูลสุกร ในการเตรียมพื้นที่ปลูกพืชตระกูลถั่วเป็นปุ๋ยพืชสดแล้วทำให้สภาพดินมีธาตุอาหารสมบูรณ์โดยไม่ต้องใช้ปุ๋ยเคมี

๕. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวผลสตรอเบอร์รี่ โดยเก็บใส่ถังพลาสติกนำมาคัดแยกผลผลิตและบรรจุผลิตภัณฑ์ส่วนผลผลิตที่มีตำหนิหรือขนาดไม่ได้คุณภาพจะนำไปแปรรูป

๖. การบันทึกข้อมูล

มีการบันทึกข้อมูลการระบาดของโรค - แมลง การใช้ปัจจัยการผลิต เช่น มูลสัตว์ แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต การเก็บเกี่ยวและรายรับ-รายจ่าย

๕. ผลผลิต ระยะเวลา การเก็บเกี่ยว

๑ ไร่ใช้ต้นพันธุ์จำนวน ๑๓,๐๐๐ ต้น ใช้ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวหลังจากการปลูกประมาณ ๑ ก็สามารเก็บผลิตได้

๖. การตลาด/การจำหน่าย

๑. จัดจำหน่ายกล้าสตอเบอร์รี่ที่มีคุณภาพดีให้กับเกษตรกรทั่วไป ปรับเปลี่ยนการผลิตไหลโดยปลูกลงแบบลอยฟ้า และปลูกแม่พันธุ์ในถุงพลาสติก โดยใช้ดินผสมประกอบด้วยดินร่วน ปุ๋ยหมัก กาบมะพร้าว สัมชุยมะพร้าว โดโลไมท์

๒. เปิดสวนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยให้นักท่องเที่ยวเข้าชมสวนและเก็บผลสตอเบอร์รี่ได้และเปิดให้บริการเช่าที่พักแบบ Home Stay และเช่าพื้นที่สำหรับกลางเต้นท์

๓. แปรรูปผลสตอเบอร์รี่เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิต เช่น แยมสตอเบอร์รี่ สตอเบอร์รี่อบแห้ง ไวน์สตอเบอร์รี่ สุรากลั่นชุมชน น้ำสตอเบอร์รี่พร้อมดื่ม

๗. ต้นทุนและผลตอบแทน

ต้นทุนการผลิต/ไร่ ในปีแรก โดยที่ไม่มีอะไรสักอย่าง เช่น พื้นที่ ต้นพันธุ์ ระบบน้ำ แรงงาน วัสดุคุมแปลง ค่าปุ๋ยหมัก สารชีวภัณฑ์ ฮอร์โมน ค่าไฟ ค่าแรงงาน ค่าบรรจุภัณฑ์ ค่าขนส่ง และอื่นๆ รวมประมาณต้นทุนปีแรก ๗๕,๐๐๐ บาท

ผลผลิตที่ได้รับ ๑ ไร่ ได้ประมาณ ๓,๐๐๐ กิโลกรัม เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๖๐ บาท ประมาณ ๑๘๐,๐๐๐ ต่อไร่

ปีแรกได้กำไร ๙๕,๐๐๐ บาท

ปีต่อๆ ไป ก็ลดต้นทุนในค่าระบบน้ำ โรงเรือน

หมายเหตุ : ทั้งนี้ผลผลิตต่อปีขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม อากาศ ที่เอื้ออำนวย ถ้าปีไหนอากาศเย็นผลผลิตก็จะได้
จำนวนมาก และราคาสูง

๘. การถ่ายทอดความรู้จากสัมมาชีพต้นแบบแก่เกษตรกรรายอื่น

๑. จัดสวนเป็นแหล่งศึกษาดูงานเรื่องสตรอเบอร์รี่สำหรับนักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ทั้ง
ในจังหวัดและต่างจังหวัด รวมถึงเป็นสถานที่ฝึกงานของนักศึกษา บุคลากร และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้
เรื่องสตรอเบอร์รี่ระหว่างประเทศ เช่น เวียดนาม ลาว เนปาล ญี่ปุ่น ฮังการี

๒. ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการแปรรูปสตรอเบอร์รี่เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิต เช่น แยมสตรอเบอร์
รี่ สตรอเบอร์รี่อบแห้ง ไลน์สตรอเบอร์รี่ สุรากลั่นชุมชน น้ำสตรอเบอร์รี่พร้อมดื่ม

๓. ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ด้วยการปลูกผักสวนครัว เพื่อลด
รายจ่ายในครัวเรือน เลี้ยงปลาในบ่อ เพาะเห็ด เลี้ยงไก่ไข่ หมูหลุม วัว และนำมูลสัตว์ไปทำเป็นปุ๋ยสำหรับพืช
ต่อไป

๔. ถ่ายทอดความรู้ เรื่องกระบวนการจัดการดิน เช่นการวิเคราะห์ดิน การไถดิน การปลูกพืช
ตระกูลถั่วไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด

๕. ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ น้ำหมักสมุนไพร ฮอโรมอน

๙. แนวทางการพัฒนาสัมมาชีพของตนในโอกาสต่อไป

๑. การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ เรื่องการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๒. การแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้มีประสบการณ์ในด้านต่างๆ

๓. การพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายสภาเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ ไปยังอำเภออื่น

๔. การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้แบบครบวงจร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้กลางในการเรียนรู้เรื่องสตรอเบอร์รี่

และไม่ผลเมืองหนาว

